

Od Redakcji - Editor's note

Od Redakcji

Kolejny, czwarty tom „Raportu”, prezentuje wyniki ratowniczych badań archeologicznych w obrębie stref, zagrożonych planowaną budową autostrad w naszym kraju. Są one realizowane w ramach ogólnopolskiego programu ochrony archeologicznych dóbr kultury i obejmują obiekty zabytkowe od starszej epoki kamienia do czasów współczesnych włącznie.

Jakkolwiek w niniejszym tomie „Raportu” zaprezentowano wstępne wyniki badań, prowadzonych w latach 2003 i 2004, zamieściliśmy w nim również informacje o wynikach wcześniejszych badań, a w kilku przypadkach – prowadzonych w 2005 r., które stanowiły końcowy etap rozpoznania danego obiektu. Z powodów niezależnych od Redakcji, nie udało się w niniejszym tomie zaprezentować wyników niektórych badań w obrębie autostrad A1 i A2 na obszarze Polski Środkowej, co zostanie zrealizowane w tomie następnym.

Zawarte w „Raporcie” sprawozdania w odniesieniu do części stref przyszłych autostrad A1, A2 i A4 stanowią końcowy etap realizacji badań terenowych. Dotyczy to autostrady A1 na odcinku od okolic Gdańska do Torunia, dla autostrady A2 – od rejonu Łodzi do Nowego Tomyśla na zachodzie, a dla autostrady A4 – od rejonu Wrocławia aż do okolic Krakowa. Nowym odcinkiem, badanym w latach 2003-2004, jest autostrada A18 w obrębie pogranicza ziemi lubuskiej i Dolnego Śląska pomiędzy Forst/Olszyną a Krzyżową oraz odcinek autostrady A4 od Zgorzelca do Krzyżowej, w obrębie którego podjęto wstępne rozpoznania powierzchniowo-sondażowe.

Szczegółowe wyniki poznania niektórych stanowisk, wraz z pełną analizą odkrytego w ich obrębie materiału zabytkowego i obiektów nieruchomych, zostały już opublikowane zwłaszcza w seriach „Archeologiczne Zeszyty Autostradowe” (Łódź i Wrocław) oraz „Via Archaeologica” (Kraków), lub też przekazano je do druku, o czym informują autorzy tych sprawozdań w „Raporcie”. W odniesieniu do dużej części pośród ponad 600 zbadanych od 1996 r. stanowisk, pełne ich opracowanie albo zostały już przygotowane, lub też znajdują się w końcowej fazie ich realizacji.

Podkreślić też należy, że dla wielu z nich wykonano i opracowano wyniki badań specjalistycznych, zwłaszcza zaś dotyczących materiałów paleoprzyrodniczych i archeozoologicznych oraz antropologicznych, a także tych, które służą odtworzeniu ówczesnego środowiska przyrodniczego, zwłaszcza w zakresie fizjografii, kwestii klimatycznych i paleohydrologicznych w rejonach, sąsiadujących z badanymi obiektami osadniczymi. Ich znaczenie dla określenia roli i miejsca tych ostatnich dla

odtworzenia ówczesnych dziejów badanych regionów ziem polskich, nie wymaga tu uzasadnienia. Stanowią one integralną część procesu badawczego, zmierzającego do rekonstrukcji zachodzących procesów kulturowo-osadniczych społeczności pradziejowych, starożytnych i historycznych.

Z niniejszym tomem wprowadziliśmy też zasadę załączania streszczeń w języku angielskim, z uwagi na duże zainteresowanie badaniami tzw. autostradowymi ze strony archeologów zagranicznych i to nie tylko z uwagi na dokonane odkrycia, ale również dla zaznajomienia z organizacją tych badań w Polsce oraz metodyką prac terenowych. Dla trzech pierwszych tomów „Raportu” publikujemy w formie suplementu streszczenia w języku angielskim wszystkich zawartych w nich opracowań sprawozdawczych. Ta odrębna publikacja nosi tytuł „Raport – Report. 96-99, 2000, 2001-2002” i ukazuje się równoległe z prezentowanym tu „Raportem 2003-2004”.

Redaktor

Editor's note

The next, fourth volume of the „Report” contains the results of archaeological rescue excavations undertaken in zones endangered with the planned construction of motorways in Poland. The excavations are realized within the framework of national programme of the protection of archaeological heritage and encompass wide range of monuments coming from Older Stone Age to modern times.

This volume of the “Report” includes preliminary results of excavations, carried out in 2003 – 2004, as well as information about the outcomes of previous research; in particular cases we decided to involve some facts of excavations conducted in 2005, which were the final stage of research related to specific features. For reasons beyond Editor's control, it was not possible to present the result of several excavations undertaken on the routes of A1 and A2 motorways in Central Poland; they are to be published in the following volume.

The articles presented in this “Report”, concerning some sections of planned A1, A2 and A4 motorways, make the final step of the realization of field research. This refers to A1 motorway in the section between Gdańsk region and Toruń, A2 motorway between Łódź region and Nowy Tomyśl from the W side, A4 motorway between Wrocław region and Kraków region. There were two new sections investigated: A18 motorway between Lubus Land and Lower Silesia, explored in 2003 – 2004 within the zone Forst/Olszyna – Krzyżowa and the division of A4 motorway between Zgorzelec and Krzyżowa, on which the initial fieldwalking and soundings were performed.

Detailed outcomes of the research carried out on particular sites, together with complete analysis of discovered relics and non-moveable features, have already been issued, mainly in “Archeologiczne Zeszyty Autostradowe” (Łódź and Wrocław) and “Via Archaeologica” (Kraków) or are supposed to be published, what is announced in this “Report” by the authors of these articles. Significant number of the results of excavations on over 600 sites, recognized since 1996, has either been elaborated or will have just been completed.

It should also be said, that numerous specialist analyses have been fulfilled, with regard to paleo-environmental, archaeozoological and anthropological issues as well as those, which help reconstructing environment of that time, its physiography, climatic and paleo-hydrological matters, in the area located in the proximity of explored features. Their importance, essential for recreating the history of the explored regions of Poland, is unquestionable. They constitute an integral part of the research process which aims at the reconstruction of ongoing settlement and cultural development of prehistoric, ancient and historic populations.

We decided to include English summaries in the present volume, in response to the growing interest of foreign archaeologists in the sphere of so-called motorway excavations; we would also like to present the organizational aspects of such research in Poland as well as methodology of field works. The first three volumes of the "Report" have already been translated into English and compiled in the form of summaries. This publication is called "Raport - Report. 96-99, 2000, 2001-2002" and will be issued at the same time together with this "Report 2003 - 2004".

Editor